

เปิดประตู สู่ตลาดใหม่

กรกฎาคม 2563

COVID-19 ในแอฟริกา .... ผลกระทบทางเศรษฐกิจอาจไม่รุนแรง แต่ควรติดตามอย่างใกล้ชิด

HIGHLIGHTS

- เศรษฐกิจหดตัวไม่รุนแรง : หน่วยงานเศรษฐกิจสำคัญหลายแห่งประเมินตรงกันว่าเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกาจะได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ไม่มากเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ และมีโอกาสฟื้นตัวกลับสู่ภาวะปกติได้เร็วในลักษณะ V Shape
- ยังมีความเสี่ยงการแพร่ระบาด : ด้วยข้อจำกัดด้านระบบสาธารณสุขจึงมีการตรวจผู้ติดเชื้อได้ไม่มาก ทำให้มีโอกาสที่จะมีผู้ติดเชื้อแต่ไม่ได้รับการตรวจซ่อนอยู่ จึงมีความเป็นไปได้ที่สถานการณ์อาจรุนแรงขึ้นในระยะถัดไปจนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการค้า
- ควรติดตามสถานการณ์ : แม้คาดว่าแอฟริกาจะได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจไม่รุนแรง แต่ยังไม่มีความแน่นอน ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยที่สนใจทำธุรกิจในแอฟริกาควรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ตลอดจนวางแผนป้องกันความเสี่ยงทางการค้าอย่างรัดกุม

ท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 แอฟริกาเป็นหนึ่งในทวีปที่ถูกระเมินว่าได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจไม่รุนแรงนัก ล่าสุด IMF คาดการณ์ GDP ของภูมิภาค Sub-Saharan Africa* ปี 2563 อยู่ที่ -3.2% ซึ่งเป็นระดับติดลบที่ไม่มากนักเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ และคาดว่าจะกลับมาขยายตัวที่ 3.4% ในปี 2564 อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในทวีปแอฟริกายังมีความไม่แน่นอน โดยเฉพาะจำนวนผู้ติดเชื้อที่ยังคงเพิ่มขึ้นภายใต้ข้อจำกัดด้านสาธารณสุข ขณะที่หลายประเทศยังมีความเปราะบางด้านการคลัง ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดในการดำเนินนโยบายฟื้นฟูเศรษฐกิจ ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยที่สนใจทำธุรกิจในแอฟริกา ควรติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดและปัจจัยแวดล้อมอย่างใกล้ชิด

*Sub-Saharan Africa หมายถึง กลุ่มประเทศในทวีปแอฟริกาที่อยู่ใต้ทะเลทรายซาฮารา มีจำนวน 45 ประเทศ (ที่มา : IMF)

ภาพรวมเศรษฐกิจแอฟริกาได้รับผลกระทบไม่รุนแรงเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น

= คาดการณ์ GDP Growth รายประเทศ
ที่มา : World Bank (ม.ย. 2563)

= จำนวนผู้ติดเชื้อสะสม
ที่มา : Corona Tracker (1 ก.ค. 2563)

ในแผนที่

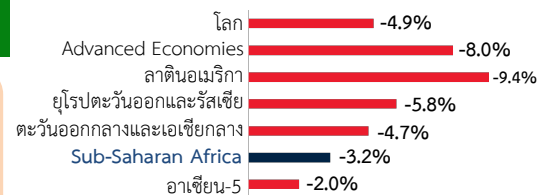
สีแดง = ประเทศที่ GDP Growth ในปี 2563 ติดลบ

สีเขียว = ประเทศที่ GDP Growth ในปี 2563 เป็นบวก

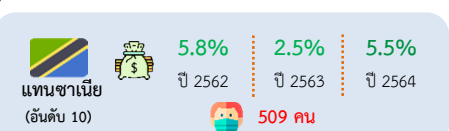
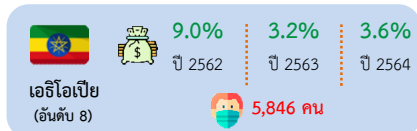
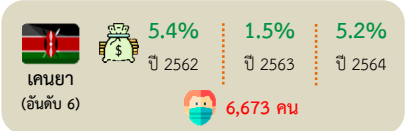
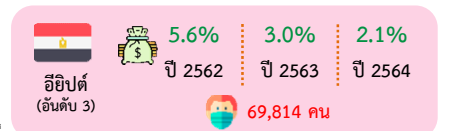
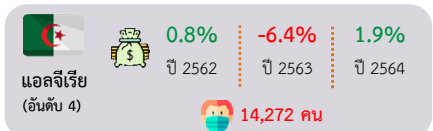
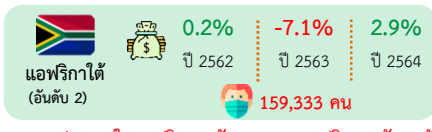
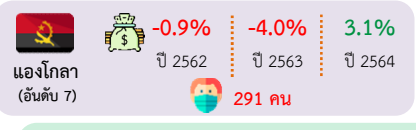
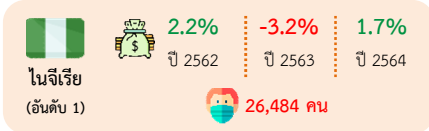
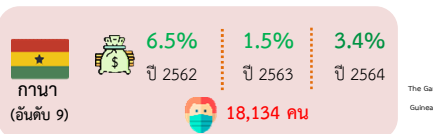
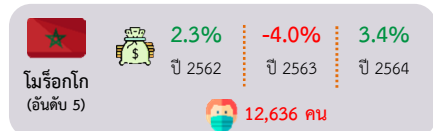
สีเทา = ประเทศที่ไม่มีข้อมูล

อันดับใน ( ) เรียงตามขนาด GDP ใหญ่ที่สุดในแอฟริกาปี 2562

คาดการณ์ GDP ปี 2563 รายภูมิภาค

10 ประเทศที่ขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในทวีปแอฟริกา

ข้อสังเกต : GDP Growth ของประเทศในแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาตะวันตกยังขยายตัวในแดนบวก ส่วนหนึ่งมีสาเหตุจาก

- จำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น สะท้อนถึงสถานการณ์ที่ยังไม่รุนแรงนัก เช่น แทนซาเนีย (แอฟริกาตะวันออก) มีผู้ติดเชื้อ 509 ราย เทียบกับแอฟริกาใต้ 159,333 ราย
- โครงสร้างเศรษฐกิจไม่ได้พึ่งพาการส่งออก แต่เน้นการบริโภคในประเทศเป็นหลัก ซึ่งช่วยบรรเทาผลกระทบจากการค้าโลกซบเซาได้ระดับหนึ่ง เช่น เคนยามีสัดส่วนการบริโภคภาคเอกชนอยู่ที่ 82% ของ GDP กานา 80% เอธิโอเปีย 70% เป็นต้น
- ระบบเศรษฐกิจไม่พึ่งพาการส่งออกน้ำมัน จึงไม่ได้รับผลกระทบซ้ำเติมจากราคาน้ำมันโลกตกต่ำเหมือนประเทศที่พึ่งพาน้ำมัน เช่น ไนจีเรีย แองโกลา

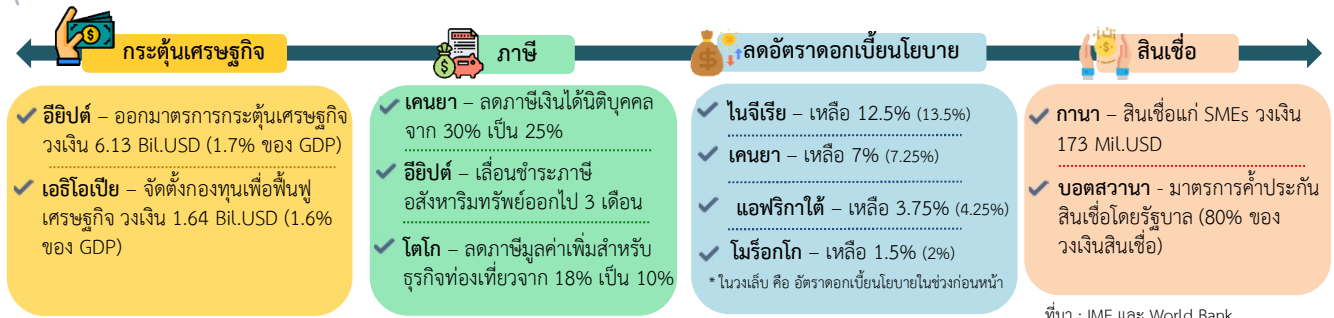
Disclaimer: ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

ภาพรวมมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกาจากวิกฤต COVID-19

มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจจาก COVID-19 ของ Sub-Saharan Africa โดยรวมถือว่าค่อนข้างต่ำเฉลี่ยอยู่ที่ 4 มาตรการ/ประเทศ ขณะที่ภูมิภาคอื่นเฉลี่ยราว 10 มาตรการ/ประเทศ ส่วนหนึ่งมาจากสถานการณ์ที่ยังไม่รุนแรง ประกอบกับข้อจำกัดด้านงบประมาณเป็นสำคัญ

ตัวอย่างนโยบายของแต่ละประเทศ

Scenario Analysis : แม้ล่าสุดหลายหน่วยงานประเมินว่าเศรษฐกิจแอฟริกาจะได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ไม่รุนแรง แต่ยังคงมีความเสี่ยงที่การแพร่ระบาดอาจขยายวงกว้างจากข้อจำกัดของระบบสาธารณสุข จึงควรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

แม้หน่วยงานเศรษฐกิจหลายแห่งคาดการณ์ตรงกันว่าแอฟริกาได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ไม่มากนักเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น แต่แนวโน้มเศรษฐกิจแอฟริกายังมีความไม่แน่นอน เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ยังไม่ยุติ ประกอบกับข้อจำกัดด้านระบบสาธารณสุข ทำให้แอฟริกามีความเสี่ยงที่อาจเกิดการแพร่ระบาดในระยะถัดไป ผู้ประกอบการไทยควรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อประเมินและปรับแผนธุรกิจได้ทันเวลาที่

Positive Scenario : ผู้ติดเชื่อน้อย เศรษฐกิจได้รับผลกระทบไม่รุนแรง และฟื้นตัวได้เร็ว โอกาสทางการค้ายังมีอยู่

- จำนวนผู้ติดเชื้อยังไม่สูงมาก**
ผู้ติดเชื้อในแอฟริกามีจำนวนราว 3.7 แสนราย (ณ วันที่ 6 ก.ค. 2563) ต่ำเป็นอันดับ 2 รองจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก (ที่มา : WHO)
- เศรษฐกิจหดตัวไม่รุนแรง และมีบางประเทศที่ยังขยายตัว**
หน่วยงานเศรษฐกิจสำคัญหลายแห่งคาดการณ์ตรงกันว่า GDP ปี 2563 ของแอฟริกาจะติดลบไม่มากนักเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น และฟื้นตัวกลับสู่ระดับปกติในปี 2564 ในลักษณะ V Shape
- ธนาคารกลางยังมีช่องว่างในการดำเนินนโยบายการเงิน (Policy Space) แบบผ่อนคลายเป็นอีกมาก เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ**
แม้ธนาคารกลางของหลายประเทศในแอฟริกาจะลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายแล้ว แต่ยังไม่ใช้ระดับต่ำสุด และยังสามารถลดได้อีกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

Implications

เป็นโอกาสของสินค้าไทยที่จะขยายตลาดสู่แอฟริกาในช่วงที่ตลาดอื่นๆ ยังซบเซาจากผลกระทบของ COVID-19 เมื่อผนวกกับพื้นฐานของแอฟริกาซึ่งเป็นตลาดใหม่ที่กำลังเติบโตและมีความต้องการสินค้าอีกมาก โดยเฉพาะแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาตะวันตกซึ่งเศรษฐกิจของหลายประเทศในปี 2563 ยังขยายตัวในแดนบวกและกลับสู่ระดับปกติได้เร็วภายในปี 2564

Negative Scenario : การแพร่ระบาดขยายวงกว้าง กระทบเศรษฐกิจรุนแรง บั่นทอนโอกาสทางการค้า

- อัตราการตรวจผู้ติดเชื้อ COVID-19 ยังอยู่ในระดับต่ำ ทำให้มีโอกาสที่จะมีผู้ติดเชื้อแต่ไม่ได้รับการตรวจเป็นจำนวนมาก**
เช่น ภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกมีผู้ได้รับการตรวจไม่ถึง 1.2 หมื่นคน (จากประชากรรวม 400 ล้านคน) เทียบกับเยอรมนีมีผู้ได้รับการตรวจแล้วกว่า 5 แสนคน (ประชากร 84 ล้านคน) (ที่มา : Scientific American)
- งบประมาณด้านสุขภาพอยู่ในระดับต่ำ เป็นข้อจำกัดในการควบคุมและรักษาพยาบาล จนอาจทำให้การแพร่ระบาดกระจายวงกว้าง**
รายจ่ายภาครัฐด้านสุขภาพของ Sub-Saharan อยู่ที่ 5.2% ของ GDP เทียบกับค่าเฉลี่ยของโลกที่ 9.9% (ที่มา : World Bank)
- ภาคการคลังประปราย เป็นข้อจำกัดในการใช้มาตรการทางการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ**
OECD คาดว่าหนี้ภาครัฐของแอฟริกาจะแตะระดับ 85% ของ GDP ในปี 2563 จาก 58% ในปี 2562

Implications

สถานการณ์ COVID-19 ขยายวงกว้างจนบั่นทอนการเติบโตทางเศรษฐกิจ ผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกไปแอฟริกาควรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะควรประเมินสถานะทางการเงินของลูกค้า/ธนาคารผู้ซื้อ กำหนดเงื่อนไขการชำระเงินที่มีความเสี่ยงต่ำ พร้อมทั้งป้องกันความเสี่ยงทางการค้าและอัตราแลกเปลี่ยนอย่างรัดกุม

ข้อสังเกต

“ตัวอย่างประเทศในแอฟริกาที่มูลค่าส่งออกของไทยยังขยายตัวในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2563”

	Growth	สัดส่วน (% ของมูลค่าส่งออกรวมไปแอฟริกา)
อียิปต์	1.7%	16.9%
แองโกลา	5.3%	4.4%
โมซัมบิก	29.5%	3.3%
โตโก	13.6%	2.2%
แทนซาเนีย	4.0%	2.2%
ทวีปแอฟริกา	-26.1%	
โลก	-3.7%	

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์

สินค้าส่งออกที่ยังขยายตัวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสินค้าจำเป็น และสอดคล้องกับสถานการณ์ COVID-19 เช่น กลุ่มสินค้าอาหาร (อาหารทะเลกระป๋อง) กลุ่มสินค้าสุขอนามัย (ถุงมือยาง)

4L : 4 ประเด็นที่ผู้ประกอบการไทยควรคำนึงถึงก่อนทำการค้ากับแอฟริกาในช่วง COVID-19

Lockdown : ติดตามความคืบหน้าล่าสุดของการปิดประเทศเพื่อปรับแผนธุรกิจให้สอดคล้องกับสถานการณ์

เช่น แอฟริกาใต้ยังปิดพรมแดนห้ามเดินทางเข้าออกประเทศ แต่ยกเลิก Lockdown แล้ว เคนยาเปิดพรมแดนเฉพาะนักท่องเที่ยวเข้าออกได้และยกเลิก Lockdown

Logistics : บริหารการขนส่งที่อาจใช้เวลาเพิ่มขึ้นและมีต้นทุนสูงขึ้น

มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดทำให้มีการจำกัดการขนส่ง ซึ่งจะทำให้ใช้เวลาและมีต้นทุนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล

Law and Regulation : ทำความเข้าใจกฎระเบียบและข้อบังคับ

ศึกษารายละเอียดกฎระเบียบการนำเข้าสินค้าในช่วง COVID-19 ซึ่งอาจมีขั้นตอนการตรวจที่เพิ่มขึ้น หรือมีการห้ามนำเข้าสินค้าบางประเภท

Leverage & Risk Management : หาเครื่องมือช่วยขยายการค้าและบริหารความเสี่ยง

- ใช้ช่องทางออนไลน์และ E-Marketplace ในการเจาะตลาด ซึ่งมีต้นทุนไม่สูงและตอบโต้ภัยแทรกการบริโภคในยุค Social Distancing
- ใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงด้านการส่งออกและอัตราแลกเปลี่ยนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กำหนดเงื่อนไขการชำระเงินที่มีความเสี่ยงต่ำ ทำประกันการส่งออก และซื้อ Forward Contract เป็นต้น

Disclaimer : ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด